

Bruxelles, 27.3.2013
COM(2013) 169 final

CARTE VERDE

Un cadru pentru 2030 pentru politici în domeniul climei și al energiei

CARTE VERDE

Un cadru pentru 2030 pentru politici în domeniul climei și al energiei

1. INTRODUCERE

Uniunea Europeană are un cadru clar cu ajutorul căruia să își orienteze politicile în domeniul climei și al energiei până în anul 2020. Acest cadru cuprinde diferite obiective de politică, precum reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (GES), asigurarea aprovizionării cu energie și sprijinirea creșterii economice, a competitivității și a ocupării locurilor de muncă printr-o abordare bazată pe tehnologiile de vârf și eficiență din punctul de vedere al costurilor și al utilizării resurselor. Aceste obiective de politică sunt îndeplinite prin atingerea a trei ținte principale referitoare la reducerile emisiilor de GES, la energia din surse regenerabile și la economiile de energie. Există ținte suplimentare referitoare la energia utilizată de sectorul transporturilor. În paralel, UE a instituit un cadru de reglementare pentru a stimula crearea unei piețe unice, deschise, integrate și competitive în energia, care să promoveze securitatea aprovizionării cu energie. UE realizează progrese semnificative în ceea ce privește atingerea țintelor pentru 2020, creând piața internă a energiei și îndeplinind alte obiective de politică în domeniul energiei, însă este necesară acum o reflecție asupra unui nou cadru pentru 2030 pentru politici în domeniul climei și al energiei. Un acord timpuriu asupra unui cadru pentru 2030 este important din trei motive:

- În primul rând, ciclurile lungi de investiții înseamnă că infrastructura finanțată în viitorul apropiat va continua să existe în 2030 și ulterior. Prin urmare, investitorii au nevoie de certitudine și de risc de reglementare redus.
- În al doilea rând, definirea clară a obiectivelor pentru 2030 va sprijini progresul spre o economie competitivă și un sistem energetic sigur, prin creșterea cererii de tehnologii eficiente și cu emisii reduse de dioxid de carbon și prin stimularea cercetării, dezvoltării și inovării, care pot crea noi oportunități de locuri de muncă și creștere economică. La rândul lor, toate acestea reduc, atât direct, cât și indirect, costul economic.
- În al treilea rând, deși negocierile în vederea unui acord internațional cu caracter juridic obligatoriu privind atenuarea efectelor schimbărilor climatice au fost dificile, este așteptată semnarea unui acord internațional până la sfârșitul anului 2015. Înaintea acestei date, pentru a se implica activ împreună cu alte țări, UE va trebui să se pună de acord în privința unei serii de chestiuni, inclusiv în privința propriului său nivel de ambiție.

Acest cadru pentru 2030 trebuie să fie suficient de ambițios pentru a garanta că UE este în grafic pentru a-și îndeplini obiectivele pe termen mai lung legate de climă, însă trebuie totodată să reflecte câteva schimbări importante care au avut loc după stabilirea prin comun a cadrului inițial, în 2008/2009:

- consecințele crizei economice în curs;
- problemele financiare ale statelor membre și ale întreprinderilor, care se confruntă cu dificultăți în ceea ce privește mobilizarea fondurilor pentru investiții pe termen lung;

- evoluțiile de pe piața energiei din UE și de pe cea mondială, inclusiv în legătură cu energiile din surse regenerabile, resursele neconvenționale de gaze naturale și petrol și energia nucleară;
- preocupările consumatorilor casnici în legătură cu prețul mai mult sau mai puțin accesibil al energiei și preocupările întreprinderilor în privința competitivității;
- și diversele niveluri de angajament și ambiție ale partenerilor internaționali în ceea ce privește reducerea emisiilor de GES.

Cadrul pentru 2030 trebuie să țină cont de experiența dobândită grație cadrului actual: ce a funcționat, ce nu a funcționat și ce poate fi îmbunătățit. De asemenea, noul cadru trebuie să țină seama de evoluțiile internaționale și să stimuleze luarea unor măsuri mai decise în domeniul climei la nivel internațional. În plus, noul cadru trebuie să identifice cea mai bună metodă de maximizare a energiilor și de abordare a compromisurilor între obiective și competitivitate, securitatea aprovizionării cu energie și sustenabilitate.

Totodată, cadrul ar trebui să țină cont de perspectiva pe termen mai lung prezentată de Comisie în 2011 în Foaia de parcurs pentru trecerea la o economie competitivă cu emisii scăzute de dioxid de carbon până în 2050, în Perspectiva energetică 2050 și în Cartea albă privind transporturile. Parlamentul European a adoptat rezoluții privind fiecare dintre aceste foi de parcurs¹. Aceste foi de parcurs au fost elaborate în concordanță cu obiectivul privind reducerea cu 80-95 % a emisiilor de GES până în 2050 față de nivelurile din 1990, ca parte a eforturilor care trebuie depuse în mod colectiv de țările dezvoltate. Scenariile cuprinse în aceste foi de parcurs au sugerat următoarele constatări principale:

- Până în 2030, emisiile de GES ale UE ar trebui să scadă cu 40 % pentru ca Uniunea să fie în grafic pentru a ajunge la o reducere de GES cu 80-95 % până în 2050, în conformitate cu ținta stabilită la nivel internațional în vederea limitării la mai puțin de 2 °C a încălzirii atmosferei.
- Ponderi mai ridicate ale energiei din surse regenerabile, îmbunătățirile eficienței energetice și infrastructura mai bună și mai inteligentă sunt opțiuni „fără regrete” pentru transformarea sistemului energetic al UE.
- În ceea ce privește energia din surse regenerabile, scenariile de politică din Perspectiva energetică 2050 indică o pondere de aproximativ 30 % în 2030.
- Sunt necesare investiții semnificative pentru modernizarea sistemului energetic, cu sau fără decarbonizare, ceea ce va avea un impact asupra prețurilor la energie în perioada de până în 2030.

Scopul prezentei cărți verzi este de a consulta părțile interesate și a obține dovezi și opinii care să vină în sprijinul elaborării cadrului pentru 2030. Cartea verde începe cu o analiză a cadrului actual și a realizărilor, iar apoi prezintă problemele în privința cărora sunt așteptate contribuții ale părților interesate. În paralel, Comisia organizează consultări privind chestiunile legate de negocierile internaționale pentru semnarea unui nou acord cu caracter obligatoriu din punct de vedere juridic privind combaterea schimbărilor climatice, precum și de politica sa de a face posibilă demonstrarea tehnologiei de captare și stocare a dioxidului de carbon.

¹ Link-urile spre rezoluțiile Parlamentului European și spre foile de parcurs se găsesc în anexă, în secțiunea privind principalele documente de referință.

2. ACTUALUL CADRU DE POLITICĂ AL UE ȘI REALIZĂRILE

În centrul actualului cadru de politică se află cele trei obiective principale care trebuie îndeplinite până în 2020: (1) o țintă a UE privind reducerea emisiilor de GES cu 20 % față de nivelurile emisiilor din 1990; (2) o pondere de 20 % a energiei din surse regenerabile în energia consumată în UE, cu ținte specifice pentru fiecare stat membru în parte; (3) economisirea a 20 % din energia primară consumată, față de cifra din proiecții. În plus, există ținte specifice pentru 2020 pentru energia din surse regenerabile utilizată în sectorul transporturilor (10 %) și pentru decarbonizarea carburanților utilizați în transporturi (6 %). De asemenea, cadrul ține seama de diferitele mixuri energetice ale statelor membre, de gradele lor diferite de bogăție economică și de capacitatea fiecăruia de a acționa și, prin urmare, include mecanisme pentru asigurarea unei repartizări echitabile a eforturilor între statele membre. Cadrul cuprinde măsuri pentru abordarea riscului de relocare a emisiilor de dioxid de carbon și pentru atenuarea impacturilor acestuia asupra sectoarelor industriale energointensive. Cadrul este sprijinit de un amplu set de instrumente financiare ale Uniunii și de un Plan strategic european privind tehnologiile energetice (Planul SET). Mai mult, Comisia a propus revizuirea legislației UE referitoare la impozitarea produselor energetice și a electricității², în scopul eliminării suprapunerilor dintre instrumentele fiscale existente. Cadrul pentru 2020 este completat de Strategia „Energie 2020”³, care evaluează provocările și măsurile de asigurare a unui sistem energetic competitiv, sustenabil și sigur.

2.1. Obiectivul de reducere a emisiilor de GES cu 20 % și măsurile de punere în aplicare

Măsurile care vizează îndeplinirea obiectivului pentru 2020 de reducere cu 20 % a emisiilor de GES în comparație cu 1990 sunt puse în aplicare cu ajutorul schemei UE de comercializare a certificatelor de emisii (EU ETS) și al Deciziei privind partajarea eforturilor, care definește obiective de reducere pentru sectoarele din afara ETS, iar realizarea obiectivului este sprijinită prin politici naționale și la nivelul UE care vizează reducerea emisiilor. În 2011, emisiile de GES vizate de pachetul energie/climă erau estimate la 16 % sub nivelurile din 1990.

Datorită ETS, există un preț uniform al carbonului pentru instalațiile industriale mari, pentru sectorul energetic și pentru sectorul aviației. ETS cuprinde peste 10 000 de instalații și aproape 50 % din totalul emisiilor de GES ale UE. Acest preț uniform garantează faptul că obiectivele referitoare la climă sunt îndeplinite într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor și că întreprinderile din întreaga UE beneficiază de condiții de concurență echitabile. Prețul carbonului face parte acum din procesul de luare a deciziilor operaționale și investiționale ale întreprinderilor din UE și a contribuit la reduceri substanțiale ale emisiilor, însă nu a reușit să impulsioneze investițiile pe termen lung în tehnologiile cu emisii reduse de dioxid de carbon. În ciuda faptului că plafonul pentru emisii din cadrul ETS scade până la aproximativ -21 % până în 2020 în comparație cu 2005 și continuă să scadă după 2020, oferind, în principiu, o garanție juridică privind necesitatea unor investiții majore în tehnologii cu emisii reduse de dioxid de carbon, actualul surplus semnificativ de certificate, generat în parte de criza economică, împiedică reflectarea acestei situații în prețul carbonului. Prețul redus al carbonului nu încurajează suficient investitorii să investească și sporește riscul dependenței excesive de carbon. Unele state membre sunt îngrijorate de această evoluție și au luat sau intenționează să ia măsuri la nivel național, cum ar fi taxele pe combustibilii cu conținut ridicat de carbon în sectoarele cuprinse în ETS. Există un risc tot mai mare ca fragmentarea politicilor să amenințe piața unică, politicile naționale și sectoriale subminând

² COM(2011) 169 final.

³ COM(2010) 639 final.

rolul ETS și condițiile de concurență echitabile pe care ar fi trebuit să le creeze acesta. Raportul privind piața carbonului evaluează mai în detaliu funcționarea ETS⁴.

Decizia privind partajarea eforturilor (ESD) stabilește obiective naționale pentru emisiile de GES în sectoarele care nu sunt cuprinse în ETS. Obiectivul agregat este o reducere cu 10 % a emisiilor la nivelul UE în 2020 în comparație cu 2005. Numeroase politici ale UE, inclusiv legislația și inițiativele specifice pentru anumite sectoare, au contribuit la reducerea emisiilor în aceste sectoare. Aceste politici variază de la cele care vizează îmbunătățirea eficienței în ceea ce privește emisiile de CO₂ și a eficienței energetice ale autovehiculelor, ale sectorului rezidențial și ale echipamentelor consumatoare de energie, la politicile specifice privind deșeurile, mediul, agricultura și utilizarea terenurilor (a se vedea anexa). De asemenea, la reducerea emisiilor contribuie și implementarea unor politici în scopul îndeplinirii obiectivelor referitoare la energia din surse regenerabile și la eficiența energetică. Obiectivele naționale sunt stabilite pentru fiecare stat membru în funcție de capacitatea sa economică. Unele state membre trebuie să își reducă emisiile față de 2005, în vreme ce altora li se permite să înregistreze o creștere limitată a emisiilor. Per ansamblu, UE este în grafic pentru a-și îndeplini obiectivul de reducere cu 10 %, dar există diferențe semnificative între statele membre. Jumătate dintre acestea mai trebuie încă să ia măsuri suplimentare. În plus, ESD permite statelor membre să-și îndeplinească obiectivele în mod flexibil, fie prin cumpărarea de credite internaționale, fie prind tranzacții cu statele membre care își depășesc obiectivele.

2.2. Obiectivul referitor la energia din surse regenerabile și măsurile de implementare

UE realizează progrese în privința îndeplinirii obiectivului pentru 2020, conform căruia energia din surse regenerabile ar trebui să aibă o pondere de 20 % în consumul final brut de energie. În UE, în 2010, ponderea energiei din surse regenerabile era de 12,7 %, față de 8,5 % în 2005. În perioada 1995-2000, când nu exista niciun cadru de reglementare, ponderea energiei din surse regenerabile a crescut cu 1,9 % anual. În urma introducerii unor obiective indicative (2001-2010), ponderea energiei din surse regenerabile a crescut cu 4,5 % anual. Creșterea s-a accelerat după introducerea unor obiective naționale cu caracter juridic obligatoriu, dar trebuie să ajungă la o medie de 6,3 % anual pentru a fi îndeplinit obiectivul general pentru 2020. Ponderea energiei din surse regenerabile în sectorul transporturilor a ajuns la 4,7 % în 2010, față de doar 1,2 % în 2005. În sectorul încălzirii și răcirii, ponderea energiei din surse regenerabile continuă să crească și ar trebui să devină aproape dublă până în 2020. Totuși, vor fi necesare măsuri noi pentru majoritatea statelor membre, pentru ca acestea să-și îndeplinească obiectivele pentru 2020, având în vedere reducerea schemelor de sprijin și accesul îngreunat la finanțare în contextul crizei economice.

În 2012, Comisia a prezentat situația la zi a energiei din surse regenerabile în UE⁵. Împreună cu prezenta carte verde este publicat un raport intermediar actualizat. Investițiile în cercetare și dezvoltare, inovarea și utilizarea la scară largă în sector au contribuit la reduceri semnificative ale costurilor aferente tehnologiilor din domeniul energiei din surse regenerabile. Există provocări esențiale asociate utilizării la scară largă, precum integrarea deplină a energiei din surse regenerabile în sistemul electroenergetic al UE într-un mod care să rezolve problema intermitenței sau precum îmbunătățirea cooperării între statele membre în scopul îndeplinirii obiectivelor. Cuplarea piețelor de electricitate angro din UE va contribui la

⁴ Raportul „Situația pieței europene a carbonului în 2012” [COM(2012) 652]. Raportul lansează o consultare privind posibilele modalități de abordare a surplusului de certificate din cadrul ETS, inclusiv extinderea sectoarelor cuprinse în ETS.

⁵ Comunicarea „Energia din surse regenerabile: o prezență majoră pe piața energetică europeană”, COM(2012) 271.

integrarea energiei din surse regenerabile în sistemul electroenergetic, deopotrivă cu introducerea unor rețele energetice inteligente, care oferă oportunități pentru adaptarea producției, a gestionării rețelei, a stocării și consumului la situația în schimbare a piețelor. Totuși, pentru integrarea energiei din surse regenerabile vor fi necesare, de asemenea, investiții masive în rețelele de transport și distribuție, inclusiv prin infrastructura transfrontalieră, pentru completarea pieței interne a energiei. O altă provocare importantă este aceea de a se garanta că, în timp, energia din surse regenerabile devine mai eficientă din punctul de vedere al costurilor, astfel încât utilizarea schemelor de sprijin este limitată doar la tehnologiile și la domeniile care încă mai au nevoie de ele. Aceste scheme ar trebui elaborate în așa fel încât să evite supracompensarea, să îmbunătățească eficiența din punctul de vedere al costurilor, să încurajeze reducerile semnificative ale emisiilor de GES, să consolideze inovarea, să asigure utilizarea sustenabilă a materiilor prime, să fie adaptabile la evoluțiile costurilor pentru a se evita dependența de subvenții, să fie consecvente în toate statele membre și, în special în ceea ce privește biocombustibilii, să asigure compatibilitatea cu OMC.

2.3. Obiectivul referitor la economiile de energie și măsurile de implementare

Obiectivul pentru 2020 de economisire a 20 % din consumul de energie primară al UE (în comparație cu proiecțiile elaborate în 2007) nu are caracter obligatoriu din punct de vedere juridic pentru statele membre, dar se pot realiza, totuși, progrese semnificative. După ani de creștere, consumul de energie primară a ajuns la o valoare maximă (de aproximativ 1825 Mtep) în 2005-2006 și este în scădere ușoară începând din 2007 (ajungând la 1730 Mtep în 2011). Această tendință se datorează în parte crizei economice și în parte eficacității politicilor existente, precum și intensității energetice reduse a industriei din UE, care a scăzut de la 174 tep per milion de EUR în 2000 și 167 în 2005 la 149 în 2010.

Grație adoptării Directivei privind eficiența energetică (DEE) în 2012, există acum un cadru legislativ cuprinzător la nivelul UE care trebuie implementat pe deplin de statele membre. DEE va contribui la stimularea progresului în acest domeniu, deși analiza preliminară a Comisiei sugerează că obiectivul pentru 2020 nu va fi îndeplinit cu ajutorul politicilor actuale⁶. O parte a problemei este lipsa unor instrumente corespunzătoare pentru monitorizarea progresului și măsurarea impacturilor la nivelul statelor membre. O altă provocare majoră este mobilizarea fondurilor necesare pentru garantarea unui progres constant.

Începând cu perioada 2009-2010, au fost adoptate măsuri de implementare în temeiul Directivei privind proiectarea ecologică și al Directivei privind etichetarea energetică, referitoare la produsele cu impact energetic. Aceste măsuri reduc cererea de energie a produselor de uz industrial și casnic, ducând la economii pentru utilizatorii finali. Au fost adoptate măsuri pentru mai multe aparate electronice, inclusiv pentru aparate de uz casnic precum mașinile de spălat vase, frigiderele, mașinile de spălat haine și televizoarele, pentru anvelope, precum și pentru produse industriale precum motoarele, ventilatoarele și pompele. Se estimează că impactul măsurilor adoptate în materie de proiectare și etichetare ecologică va consta în economii de energie de aproximativ 90 Mtep în 2020.

Pentru a aborda problema energiei consumate în parcul imobiliar, mai ales pentru încălzire și răcire, UE a adoptat în 2010 o versiune revizuită a Directivei privind performanța energetică a clădirilor (EPBD). Pe lângă obligația de a aplica cerințe minime privind performanța

⁶ Implementarea măsurilor cuprinse în Cartea albă privind transporturile, măsurile suplimentare în materie de proiectare ecologică, introducerea contorizării inteligente și crearea unor rețele inteligente, cu reacția aferentă în ceea ce privește cererea, ar trebui să contribuie la apropierea de obiectiv.

energetică a clădirilor noi și a celor existente, directiva solicită statelor membre să se asigure că, cel târziu din 2021, toate clădirile noi sunt „clădiri al căror consum de energie este aproape egal cu zero”. Totuși, întârzierile și măsurile incomplete de implementare a acestei directive la nivel național riscă să submineze contribuția necesară a sectorului imobiliar la reducerea emisiilor de GES și a consumului de energie. Potențialul de economisire prin modalități eficiente din punctul de vedere al costurilor în sectorul imobiliar este estimat la 65 Mtep până în 2020. UE a sprijinit dezvoltarea tehnologiilor cu înalt randament energetic, inclusiv prin parteneriate publice referitoare la clădirile eficiente din punct de vedere energetic, la automobilele ecologice și la producția sustenabilă.

În sectorul transporturilor, regulamentele care stabilesc standarde de performanță pentru vehiculele utilitare ușoare au dus la reduceri substanțiale ale emisiilor de GES, reflectate în media emisiilor de CO₂ ale autovehiculelor noi, care a scăzut de la 172 g/km în 2000 la 135,7 g/km în 2011.

2.4. Securitatea aprovizionării și accesibilitatea prețurilor la energie pe piața internă

Pachetul energie/climă din 2009 nu este singurul pachet de măsuri în acest domeniu. În 2009 și 2010, UE a adoptat acte legislative cuprinzătoare privind segmentele dedicate energiei electrice și gazelor naturale din cadrul pieței interne a energiei și, în urma a două crize legate de aprovizionarea cu gaze, regulamentul privind securitatea aprovizionării cu gaze naturale. Deoarece niciunul dintre obiectivele politicii energetice nu poate fi îndeplinit fără racordări adecvate la rețele, Comisia a propus și un Regulament privind orientări pentru infrastructuri energetice transeuropene, în privința căruia Parlamentul European și Consiliul s-au pus de acord. Acest regulament abordează provocările legate de infrastructură, pentru a se asigura o interconectare reală pe piața internă, integrarea energiei din diverse surse regenerabile și o securitate sporită a aprovizionării cu energie⁷.

Există și alte măsuri la nivelul UE, precum Planul strategic european privind tehnologiile energetice, pentru a încuraja schimbarea tehnologică, prin dezvoltarea și demonstrarea unor proiecte dedicate tehnologiilor noi și inovatoare: de exemplu, biocombustibilii de a doua generație, rețelele energetice inteligente, orașele inteligente și rețele inteligente, stocarea energiei electrice și electromobilitatea, tehnologiile pentru captarea și stocarea dioxidului de carbon, tehnologiile nucleare de generație viitoare, precum și încălzirea și răcirea cu energie din surse regenerabile. De asemenea, la începutul anului 2013, Comisia a propus o directivă privind instalarea infrastructurii pentru combustibili alternativi, care va fi sprijinită prin propunerea de revizuire a Orientărilor TEN-T.

La momentul lansării pachetului energie/climă, în 2009, nu au fost abordate anumite provocări. De exemplu, nu au fost definite infrastructurile de transport și distribuție necesare. De asemenea, nu au fost luate în considerare întru totul provocările de gestionare legate de introducerea energiilor din surse regenerabile, inclusiv gestionarea aprovizionării variabile cu energie din anumite surse regenerabile (de exemplu, cu energie eoliană și solară), iar impactul asupra integrării pieței al unui mare număr de scheme naționale de sprijin pentru sursele regenerabile de energie a fost subestimat.

Al treilea pachet privind energia a abordat problema modalității de a stimula concurența pe piață, dar nu a răspuns întrebării dacă piața oferea stimulentele necesare pentru investițiile în

⁷ În cazul proiectelor identificate ca proiecte de interes comun (PIC), regulamentul introduce măsuri pentru accelerarea procedurilor de autorizare, inclusiv prin stabilirea unui termen limită maxim și a unei simplificări a procedurilor de evaluare de mediu. De asemenea, regulamentul prevede stimulente mai atrăgătoare pentru investitori, prin dispoziții de reglementare îmbunătățite, și stabilește condiții pentru acordarea de sprijin financiar din partea UE în cadrul mecanismului propus, „Conectarea Europei”.

generare, distribuție și transport și capacitate de stocare în cadrul unui sistem cu ponderi mai mari ale surselor regenerabile de energie. Până când sursele regenerabile de energie devin competitive din punctul de vedere al costurilor, obiectivul de a avea un sistem energetic mai sustenabil trebuie să se îmbine cu necesitatea de a avea o piață a energiei complet liberalizată și integrată, capabilă să mobilizeze și să aloce investițiile în mod eficient.

Printre importante evoluții și tendințe în curs în interiorul și în afara UE se numără dependența tot mai mare a Uniunii de importurile de energie și progresele tehnologice ale principalilor noștri competitori, noile rute de aprovizionare, precum și apariția unor noi producători de energie în Africa și în America Latină. Toate acestea vor avea un impact asupra costului energiei și asupra securității aprovizionării cu energie în UE.

3. ASPECTE CHEIE PENTRU PREZENTA CONSULTARE

Cadrul pentru 2030 pentru politici în domeniul climei și al energiei se va baza pe progresele semnificative deja realizate în aceste domenii, precum și pe experiența dobândită grație cadrului actual și va identifica aspectele care pot fi îmbunătățite. Experiența și opiniile părților interesate, sprijinite, ori de câte ori este posibil, de dovezi solide, sunt esențiale în ceea ce privește patru chestiuni ample: obiective, alte instrumente de politică, competitivitate și capacitatea de acțiune diferită a statelor membre.

3.1. Obiective

Aspectele fundamentale ale unui nou cadru pentru 2030 pentru politicile din domeniul climei și al energiei se referă la tipurile, natura și nivelul obiectivelor și la modul în care interacționează acestea. Ar trebui să existe obiective la nivelul UE, la nivel național sau la nivel sectorial? Obiectivele ar trebui să aibă caracter obligatoriu din punct de vedere juridic? Există opinii divergente în legătură cu nevoia de a avea obiective și în legătură cu tipurile de obiective. Deși experiența dobândită grație cadrului actual arată că obiectivele generează elan politic și oferă o viziune pe termen lung pentru investiții și indicatori pentru măsurarea progreselor, unele părți interesate susțin că obiectivele existente și politicile implementate în vederea atingerii acestora nu sunt neapărat coerente sau eficiente din punctul de vedere al costurilor sau că nu țin destul de mult cont de competitivitate și de fiabilitatea economică și maturitatea tehnologiilor. Cadrul pentru 2030 ar trebui să țină seama de evoluția în timp a tehnologiei și să promoveze cercetarea și inovarea. Prin urmare, este necesar să se evalueze care sunt obiectivele care, până în 2030, pot impulsiona în modul cel mai bun, simplu și eficient din punctul de vedere al costurilor politicile în domeniul energiei și climei și dacă abordarea actuală poate fi simplificată, în special în ceea ce privește necesitatea stabilirii mai multor obiective secundare, precum cele legate de sectorul transporturilor. De asemenea, această analiză ar trebui să răspundă întrebării dacă ar fi adecvat să existe doar un obiectiv privind emisiile de GES pentru 2030, având în vedere alte obiective, precum securitatea aprovizionării și competitivitatea.

Actualele obiective în domeniul climei și al energiei, care vizează reducerea emisiilor de GES, ponderea energiei din surse regenerabile și economiile de energie, au fost elaborate pentru a se sprijini reciproc și, într-adevăr, există interacțiuni între ele. Ponderile sporite ale surselor regenerabile de energie pot duce la reduceri de GES dacă sursele regenerabile nu înlocuiesc alte surse de energie cu emisii reduse de dioxid de carbon, iar eficiența energetică sporită poate contribui la reducerea emisiilor de GES și poate facilita îndeplinirea obiectivului privind energia din surse regenerabile. Există sinergii evidente, dar există și potențiale compromisuri. De exemplu, economiile de energie mai mari decât cele anticipate și producția de energie mai mare decât cea preconizată pot duce la scăderea prețului carbonului, prin reducerea cererii de certificate de emisii în cadrul ETS. La rândul său, acest lucru poate duce

la un semnal mai slab referitor la preț din partea ETS, în ceea ce privește inovarea și investițiile în eficiență și în utilizarea tehnologiilor cu emisii reduse de dioxid de carbon, fără a afecta îndeplinirea obiectivului general de reducere a emisiilor de GES.

Un cadru pentru 2030 cu obiective multiple va trebui să recunoască în mod explicit aceste interacțiuni. Ar trebui, de asemenea, să țină seama de faptul că doar ponderile sporite ale surselor regenerabile de energie și economiile de energie mai mari nu vor garanta o competitivitate sporită sau o mai bună securitate a aprovizionării. Va fi în continuare nevoie de politici dedicate și ar putea fi necesari și indicatori suplimentari care să reflecte în mod mai direct gradul de îndeplinire a obiectivelor.

Există un amplu consens asupra faptului că, pentru realizarea aspirației de a reduce emisiile de GES cu 80-95 % până în 2050, vor fi necesare obiective intermediare referitoare la reducerile acestor emisii. Chestiunea cheie este luarea unei decizii privind nivelul cel mai adecvat pentru un astfel de obiectiv intermediar. Foaia de parcurs pentru o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon până în 2050 sugerează că o reducere cu 40 % a emisiilor până în 2030 în comparație cu 1990 ar fi eficientă din punctul de vedere al costurilor. O reducere cu mai puțin de 40 % ar crește costurile decarbonizării economiei pe termen mai lung. Deși foile de parcurs sugerează că reducerea cu 40 % a emisiilor de GES până în 2030 se poate realiza fără o creștere nejustificată a costurilor pentru sistemul nostru energetic, mobilizarea fondurilor necesare pentru acoperirea costurilor de capital pentru investiții inițiale semnificative va fi, totuși, o provocare.

Perspectiva energetică 2050 a arătat că ponderea în sistemul energetic a energiei din surse regenerabile trebuie să continue să crească după 2020. Ar fi necesară o reflecție atentă referitoare la un obiectiv pentru energia din surse regenerabile pentru 2030, deoarece, în perioada respectivă, numeroase surse regenerabile de energie nu vor mai fi în stadiu incipient și vor concura din ce în ce mai mult cu alte tehnologii cu emisii reduse de dioxid de carbon. De asemenea, trebuie să ne gândim dacă s-ar putea realiza o pondere mai ridicată a energiei din surse regenerabile la nivelul UE fără un obiectiv specific, ci cu ajutorul ETS și al măsurilor de reglementare, care ar crea condițiile de piață prielnice. Forma unui eventual obiectiv referitor la energia din surse regenerabile va depinde de (i) decizia privind necesitatea stabilirii unui obiectiv pentru a asigura creșterea ponderii energiei din surse regenerabile după 2020 și, prin urmare, pentru a contribui la creșterea ponderii surselor de energie autohtone, la reducerea dependenței de importurile de energie și la creșterea economică și crearea de locuri de muncă; și (ii) posibilitatea și modalitatea îndeplinirii acestui obiectiv fără impacturi nedorite ale schemelor de sprijin pentru energia din surse regenerabile asupra piețelor energiei, asupra prețurilor energiei și asupra bugetelor publice. Trebuie să se stabilească dacă obiectivele referitoare la energia din surse regenerabile pot fi îndeplinite mai bine cu ajutorul unui nou obiectiv principal, cu sau fără obiective secundare pentru sectoare precum transporturile, industria și agricultura, și/sau cu ajutorul altor măsuri specifice. Orice obiectiv sau orice politică referitoare la energia din surse regenerabile va trebui să țină cont de tot mai numeroasele dovezi concrete privind sustenabilitatea, costurile, stadiul de dezvoltare al tehnologiilor și potențialul său de inovare.

Cadrul UE pentru politica în domeniul eficienței energetice a fost actualizat recent prin adoptarea DEE, iar în 2014 va avea loc o revizuire în ceea ce privește obiectivul pentru 2020. Discuțiile referitoare la un nou obiectiv privind economiile de energie pentru 2030 trebuie plasate în acest context. Există mai multe aspecte care trebuie analizate. În primul rând, Perspectiva energetică 2050 afirmă că eficiența energetică și economiile de energie astfel obținute constituie o opțiune „fără regrete” pentru sistemul energetic. Deși dovezile privind performanțele sistemului actual nu vor fi întru totul disponibile decât în 2014 sau ulterior, va fi esențială asigurarea coerenței între un eventual obiectiv privind economiile de energie și

orice alte obiective. De asemenea, va trebui să ne gândim dacă progresul în domeniul eficienței energetice ar fi mai puternic impulsionat prin obiective stabilite pentru fiecare stat membru în parte sau prin obiective specifice fiecărui sector.

De asemenea, va fi necesar să ne gândim dacă ar trebui să măsurăm în continuare gradul de îndeplinire a unui astfel de obiectiv în raport cu nivelurile absolute ale consumului de energie sau dacă un obiectiv relativ raportat la intensitatea energetică ar fi mai adecvat (de exemplu, consumul de energie în raport cu PIB-ul sau cu valoarea adăugată brută). Deși un obiectiv absolut ar putea asigura mai bine îndeplinirea obiectivului general referitor la economii, un obiectiv relativ ar putea ține cont mai bine de dinamica economiei UE și de realitatea dezvoltării economice.

Spre deosebire de reducerea emisiilor de GES și de sursele regenerabile de energie, abordarea actuală a eficienței energetice se bazează pe o combinație între obiective cu caracter de deziderat și măsuri obligatorii. Nevoia de a adopta legislație la nivelul UE (precum cadrul pentru proiectarea ecologică, DEE, EPBD) în contextul cadrului pentru 2020 este legată, cel puțin parțial, de absența unor obiective cu caracter obligatoriu din punct de vedere juridic privind economiile de energie la nivelul statelor membre. Orice obiectiv cu caracter obligatoriu din punct de vedere juridic privind economiile de energie/intensitatea energetică ar trebui să lase spațiu de manevră statelor membre pentru a-și îndeplini obiectivele, eventual cu mai puține măsuri obligatorii la nivelul UE. Totuși, o astfel de abordare ar trebui să țină cont de faptul că o mare parte a legislației UE care contribuie la consumul redus de energie joacă, de asemenea, un rol fundamental în ceea ce privește crearea pieței interne a produselor de acest tip (de exemplu, cadrul privind proiectarea ecologică). Dacă obiectivele rămân un deziderat, trebuie să ne gândim dacă măsurile concrete actuale sunt suficiente sau dacă ar fi necesare noi măsuri. Alte întrebări esențiale vor fi în ce măsură, prin semnale de preț și reacție la cerere, piețele energiei vor stimula suficient îmbunătățirile în domeniul eficienței energetice, inclusiv schimbarea comportamentului consumatorilor, și dacă ETS și impactul său asupra prețurilor la energia electrică vor oferi stimulente pentru economiile de energie și în absența unor obiective sau măsuri specifice. Va trebui să se țină cont de elasticitatea relativ scăzută a cererii de energie în funcție de preț în multe sectoare importante ale economiei și de nivelurile viitoare proiectate, precum și de variabilitatea prețului ETS.

3.2. Coerența instrumentelor de politică

Obiectivele pentru 2020 sunt îndeplinite prin instrumente de politică la nivelul UE care sunt strâns legate de piața internă. Statele membre au o marjă de manevră mai amplă atunci când pun în aplicare legislația UE referitoare la energia regenerabilă și la eficiența energetică, precum și la emisiile de GES din afara ETS, de exemplu cele din sectorul transportului rutier. Această situație a dus la abordări naționale diferite în ceea ce privește schemele de sprijin pentru energia din surse regenerabile, taxarea energiei și a emisiilor de CO₂, standardele de performanță energetică aplicabile clădirilor și alte politici în materie de eficiență energetică.

Pentru abordarea diferitelor obiective de politică și a barierelor de pe piață va fi, probabil, necesară o combinație de instrumente. Aceste instrumente vor interacționa unul cu celălalt conform descrierii de mai sus. Din cauza acestor interacțiuni, unele părți interesate au criticat lipsa coerenței generale între politici și au evidențiat că este necesară îmbunătățirea eficienței din punctul de vedere al costurilor a mai multor măsuri din domeniul climei și al energiei, ținându-se cont de fezabilitatea tehnologică. În plus, măsurile naționale nu ar trebui să ducă la fragmentarea pieței interne. Trebuie să se pună un accent puternic pe investițiile în infrastructură, în special în rețele, astfel încât să se îmbunătățească integrarea pieței UE și să se garanteze sustenabilitatea, competitivitatea și securitatea aprovizionării.

Prin urmare, cadrul de politică pentru 2030 ar trebui să realizeze un echilibru între măsurile concrete de implementare la nivelul UE și flexibilitatea statelor membre în ceea ce privește îndeplinirea obiectivelor prin modalitățile care corespund cel mai bine circumstanțelor naționale, rămânând totodată coerente cu piața internă. Actualul echilibru al abordării împărțite între instrumentele de la nivelul UE și obiectivele/instrumentele naționale ale statelor membre va trebui analizat în detaliu, inclusiv în ceea ce privește impacturile subvențiilor pentru combustibilii fosili. Ca și anterior, va trebui luată în considerare și partajarea eforturilor.

În plus față de instrumentele de reglementare, UE furnizează și un sprijin financiar semnificativ legat de schimbările climatice și de energia sustenabilă, în special prin intermediul politicii de coeziune, al programelor de cercetare ale UE și, în viitor, prin mecanismul „Conectarea Europei”. Obiectivele legate de combaterea schimbărilor climatice vor reprezenta cel puțin 20 % din cheltuielile UE din perioada 2014-2020 și, prin urmare, se vor reflecta în instrumentele adecvate, pentru a se garanta contribuția lor la consolidarea securității energetice, la construirea unei economii cu emisii reduse de carbon, eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și rezistentă la schimbările climatice care va spori competitivitatea Europei și va crea locuri de muncă mai numeroase și mai ecologice⁸.

Va fi necesară evaluarea accesului viitor la creditele internaționale, după 2020. Utilizarea creditelor internaționale poate limita costurile, dar contribuie de asemenea la incertitudine în privința cerințelor de la nivel intern și a contribuit la surplusul de certificate din cadrul ETS. Mai mult decât atât, prin mecanismul de dezvoltare nepoluantă, industria UE și guvernele au subvenționat sectoare concurente, mai ales din economii emergente precum China, India și Brazilia. Renunțarea la compensarea pe bază de proiecte și reorientarea spre comercializarea certificatelor de emisii și spre alte mecanisme de piață ar putea duce la o mai bună integrare a diferitelor capacități ale țărilor de a lupta împotriva schimbărilor climatice și de a sprijini progresul spre dezvoltarea unei piețe a carbonului mai extinse la nivel mondial, cu o amplă participare internațională.

În cazul unor sectoare precum cel al transportului maritim și cel al aviației, eforturile de politică includ și o încercare coordonată de stabilire prin comun acord la nivel internațional a unor standarde și politici care să ducă efectiv la reduceri ale emisiilor la nivel mondial. Ca un prim pas, indicele de eficiență energetică a designului, adoptat în cadrul Organizației Maritime Internaționale, a intrat în vigoare în 2013 și se preconizează că va duce la încetinirea creșterii emisiilor de GES generate de transportul maritim internațional.

3.3. Promovarea competitivității economiei UE

Unul dintre obiectivele fundamentale ale politicii energetice a UE este asigurarea contribuției sistemului energetic la competitivitatea economiei UE, prin garantarea unor piețe interne și internaționale competitive, precum și a unor prețuri care sunt competitive la nivel internațional și care reprezintă energie accesibilă pentru consumatorii finali. Acest lucru este deosebit de important pentru gospodăriile vulnerabile și pentru sectoarele industriale care sunt expuse concurenței internaționale și pentru care energia este un factor de producție important. Deoarece este preconizată o creștere a rolului energiei electrice pe parcursul tranziției sistemului energetic, costurile energiei electrice sunt deosebit de importante în perspectiva anului 2030.

⁸

Conform deciziei Consiliului European în cadrul reuniunii sale din 7-8 februarie 2013 privind cadrul financiar multianual.

Politicile din domeniul energiei și al climei pot stimula cererea și creșterea în cadrul economiei cu emisii reduse de dioxid de carbon. UE este deschizătoare de drumuri în ceea ce privește tehnologiile, produsele și serviciile nepoluante și eficiente din punct de vedere energetic și tehnologiile ecologice, despre care se preconizează că, împreună, vor crea aproximativ 5 milioane de locuri de muncă până în 2020⁹. În plus, multe dintre aceste politici contribuie la reducerea poluării aerului și la ameliorarea sănătății. Totodată, aceste politici au fost criticate pentru că au un impact negativ asupra prețurilor energiei, afectând negativ accesibilitatea energiei pentru gospodăriile vulnerabile și competitivitatea sectoarelor energointensive, deși pot reduce expunerea industriei la costurile energiei și pot îmbunătăți rezistența în cazul înregistrării unor prețuri record ale energiei.

În vreme ce prețurile energiei angro au crescut moderat în UE, există dovezi că prețurile energiei electrice pentru mulți utilizatori finali, întreprinderi și gospodării, au crescut mai semnificativ în termeni reali în ultimul deceniu. Perspectiva energetică 2050 sugerează că această tendință va continua în viitor. Evoluțiile de pe piețele internaționale și exploatarea hidrocarburilor din surse neconvenționale ar putea duce la diferențe de preț tot mai mari între UE și alte mari economii industriale, precum SUA, unde gazele de șist sunt o sursă de energie tot mai des utilizată. În 2012, prețurile gazelor pentru industrie au fost de peste patru ori mai mici în SUA decât în Europa¹⁰. Este clar că această tendință se datorează multor factori diferiți de politicile UE în domeniul climei și al energiei și că prețurile energiei angro în UE sunt încă determinate în mare măsură de prețul combustibililor fosili. De asemenea, deciziile statelor membre privind tarifele și taxele au un impact semnificativ asupra prețurilor pentru utilizatorii finali. Acești factori trebuie luați în considerare atunci când se elaborează noi politici. Diverșii factori care determină costurile energiei la nivel național, inclusiv impozitarea, trebuie analizați în mod diferențiat, deoarece impactul lor asupra costurilor generale ale producției de energie pare a varia foarte mult. În acest context, trebuie abordate mai multe aspecte.

În primul rând, implementarea întru totul a legislației privind piața internă este esențială pentru ținerea sub control a prețurilor și pentru a contribui la îndeplinirea obiectivelor într-un mod eficient din punctul de vedere al costurilor, atât printr-o concurență sporită pe piață, cât și prin utilizarea mai eficientă a infrastructurii energetice (prin intermediul codurilor de rețea).

În al doilea rând, este necesar să se permită exploatarea viitoare a resurselor de petrol și gaze naturale autohtone, atât din surse convenționale, cât și din surse neconvenționale, într-un mod care să fie sigur pentru mediu, deoarece aceste surse de energie ar putea contribui la reducerea prețurilor energiei în UE și a dependenței de importuri.

În al treilea rând, diversificarea suplimentară a rutelor de aprovizionare cu energie ar putea îmbunătăți concurența pe piețele energiei, iar prin investiții în eficiența energetică pot fi realizate economii semnificative pe termen lung. Adoptarea în mai mare proporție a producției de energie din surse regenerabile trebuie să fie însoțită de o mai bună gestionare a rețelelor, de costuri reduse și de o performanță îmbunătățită a tehnologiilor, precum și de continuarea sprijinului pentru inovare.

⁹ Comunicarea „Către o redresare generatoare de locuri de muncă” [COM(2012) 173 final].

¹⁰ Potrivit datelor AIE, prețurile reale ale energiei electrice în Europa (OCDE) au crescut în medie cu 38 % între 2005 și 2012, înregistrând o scădere de 4 % în SUA în același interval. Pentru consumatorii casnici, prețurile reale ale energiei electrice au crescut cu 21,8 % în Europa în perioada 2005-2012 (OCDE) și cu 8,4 % în SUA. AIE, „Prețurile energiei și taxele pe energie, al patrulea semestru al anului 2012” (*Energy Prices & Taxes, 4th Quarter 2012*).

În al patrulea rând, au fost exprimate îngrijorări că angajamentul UE de combatere a schimbărilor climatice nu este într-un tot dublat de același tip de angajament din partea restului lumii, ceea ce are un impact asupra competitivității. În același timp, angajamentul Uniunii de a reduce emisiile de GES cu 20 % până în 2020 a contribuit la progresul realizat din 2009 de la Conferința de la Copenhaga privind schimbările climatice și până acum. Peste 90 de țări au adoptat acum angajamente cu diverse niveluri de ambiție. De asemenea, comunitatea internațională a adoptat obiectivul de limitare a încălzirii globale la mai puțin de 2 °C. În plus, câteva țări aplică sau elaborează legislație pentru instituirea propriilor scheme de comercializare a certificatelor de emisii (Elveția, Australia, Noua Zeelandă, Coreea de Sud, China și câteva state din cadrul SUA). În pofida acestor evoluții, oferta UE de adoptare condiționată a unui obiectiv de reducere a GES cu 30 % nu a mobilizat angajamente și acțiuni care să garanteze că eforturile depuse cumulativ până în 2020 sunt suficiente pentru îndeplinirea obiectivului referitor la cele 2 °C. Prin urmare, este absolut necesară implicarea mai puternică împreună cu țările terțe, iar Platforma de la Durban trebuie să ducă până în 2015 la un acord pentru perioada de după 2020. Acest lucru este cu atât mai important cu cât UE generează doar 11 % din emisiile de GES la nivel mondial, iar această pondere este în scădere, deci pentru combaterea schimbărilor climatice este necesară luarea de măsuri eficiente la nivel mondial¹¹.

În al cincilea rând, în sectorul aviației și în cel al transportului maritim, UE depune eforturi considerabile pentru a se realiza progrese în cadrul forurilor internaționale, astfel încât să se asigure participarea amplă la nivel mondial și condiții de concurență echitabile.

În al șaselea rând, este clar că prețurile mai ridicate din cadrul ETS și politicile de extindere a capacității de producție în sectorul energiei din surse regenerabile prin oferirea de sprijin sau de tratament preferențial pentru aducerea pe piață a acestei energii ar putea duce la creșterea prețurilor energiei electrice. În același timp, ETS creează condiții de concurență echitabile în interiorul UE și minimizează costurile aferente reducerii emisiilor de GES în sectoarele acoperite. De asemenea, ETS include măsuri pentru limitarea impacturilor asupra competitivității sectoarelor energointensive expuse riscului de relocare a emisiilor de dioxid de carbon. Aceste măsuri vor continua până în 2020. Având în vedere acumularea de certificate gratuite în sectoarele industriale și accesul la credite internaționale ieftine, impactul asupra acestor sectoare va fi, probabil, modest, cel puțin până în 2020. Normele privind ajutoarele de stat legate de ETS permit statelor membre ca, începând din anul 2013, să ofere compensații pentru o parte a costurilor indirecte generate de ETS în cazul majorității sectoarelor energointensive. Mai mult decât atât, normele privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului permit în prezent anumite scutiri de taxe legate de energie pentru anumite sectoare industriale. Cadrul pentru 2030 va trebui să analizeze dacă și cum anume să fie continuată această abordare.

În sfârșit, pentru elaborarea unui cadru pentru 2030 trebuie să ne gândim dacă veniturile legate de ETS ar putea fi utilizate pentru a sprijini și mai mult sectoarele în ceea ce privește inovarea. În prezent, această opțiune este pusă în aplicare mai ales prin utilizarea de către statele membre a veniturilor obținute din licitații în limitele prevăzute de normele privind ajutoarele de stat, deși cadrul existent prevede finanțarea inovării de către Uniune, sub forma programului NER300, limitată la proiectele care vizează energia din surse regenerabile și captarea și stocarea dioxidului de carbon.

¹¹ Perspectivile pentru un nou acord internațional privind schimbările climatice sunt prezentate într-o comunicare consultativă separată, *Acordul internațional din 2015 privind schimbările climatice: Modelarea politicii internaționale privind clima după 2020*.

3.4. Recunoașterea capacităților diferite ale statelor membre

Statele membre sunt foarte diferite în ceea ce privește bogăția relativă, structura industrială, mixul energetic, parcul imobiliar, intensitatea energetică și a emisiilor de dioxid de carbon, resursele regenerabile de energie care pot fi exploatate și structura socială. Grupurile de consumatori individuali au capacități diferite de a investi și de a se adapta. La elaborarea unui cadru de politică pentru 2030 trebuie să se țină cont de această diversitate. Obiectivele în domeniul climei și al energiei au impacturi diferite asupra fiecărui stat membru și a cetățenilor săi, iar opțiunile pentru a permite cooperarea eficientă și o partajare echitabilă a eforturilor necesare vor trebui analizate ca parte a noului cadru.

Actualul cadru de politică în domeniul energiei și al climei reflectă capacitățile diferite ale statelor membre prin distribuirea între statele membre a eforturilor de îndeplinire a obiectivelor Uniunii în domeniul climei și al energiei în așa fel încât sarcina cea mai ușoară să revină statelor membre cu venituri mai reduse. De asemenea, veniturile obținute din licitații sunt parțial redistribuite pentru a compensa diferențele de cost. În Directiva privind energia din surse regenerabile există și mecanisme de cooperare care permit luarea în calcul a energiei din surse regenerabile produse într-un stat membru pentru îndeplinirea obiectivului unui alt stat membru. Totuși, în pofida beneficiilor pe care le-ar putea avea pentru ambele părți, aceste mecanisme nu au fost folosite decât de Suedia și Norvegia. Pentru a ține cont de circumstanțele naționale, Directiva privind eficiența energetică oferă un „meniu” de mecanisme flexibile pe care statele membre îl pot aplica obiectivelor lor anuale de economisire de 1,5 %, inclusiv o introducere treptată a obiectivului de 1,5 %, excluderea sectorului ETS, includerea sectorului transformării și distribuției energiei și recunoașterea acțiunilor timpurii. Aceste mecanisme flexibile pot fi utilizate cumulativ, dar nu pot submina economiile de energie totale solicitate de directivă.

Este necesar să ne gândim dacă în cadrul pentru 2030 ar trebui menținute instrumente de distribuire similare sau dacă, în funcție de nivelul de ambiție și de natura viitoarelor obiective și măsuri, sun necesare abordări alternative. Deși ar putea contraveni obiectivelor pieței interne a energiei, obiectivele diferențiate per stat membru pot îmbunătăți echitatea, dar pot spori totodată costurile generale aferente îndeplinirii obiectivelor dacă nu sunt cuplate cu suficientă flexibilitate în ceea ce privește îndeplinirea acestora, de exemplu cu mecanisme de comercializare. La elaborarea oricărui cadru pentru 2030 va trebui să ne întrebăm dacă există suficientă flexibilitate între statele membre pentru a fi posibilă îndeplinirea în mod eficient din punctul de vedere al costurilor a unor obiective diferențiate. În acest context, ar trebui să se țină cont, de asemenea, de faptul că statele membre cu cea mai mare nevoie de investiții și cu cele mai multe opțiuni disponibile pentru reducerea GES în mod eficient din punctul de vedere al costurilor, pentru dezvoltarea surselor regenerabile de energie, pentru îmbunătățirea eficienței energetice etc. au adesea o capacitate economică mai redusă decât celelalte și nu pot profita de aceste opțiuni. În plus, unele dintre aceste state membre se confruntă cu dificultăți în ceea ce privește obținerea unui sprijin suficient pentru schimbări ale proceselor industriale și ale utilizării energiei care ar putea avea un impact asupra locurilor de muncă și asupra recurgerii la resursele energetice interne. Accesul la finanțarea investițiilor, fie prin finanțare directă, fie prin finanțare inteligentă, face deja parte din setul de instrumente aferent politicilor UE¹², dar ar putea fi necesară o îmbunătățire a acestui acces în perspectiva anului 2030. Măsurile de acest gen ar putea contribui la o împărțire corectă și echitabilă a efortului, facilitând în același timp acceptarea din partea publicului și implicând toate părțile interesate în tranziția spre o economie sustenabilă, sigură și competitivă.

¹² De exemplu, propunerea privind Fondul european de dezvoltare regională pentru 2014-2020 și mecanismul Conectarea Europei.

Ca parte a noului cadru, pentru a se contribui la discuțiile privind distribuirea echitabilă a eforturilor și pentru a se garanta că niciunui stat membru nu îi revine o sarcină necuvenită, vor trebui elaborate și prezentate informații specifice pentru fiecare stat membru.

4. ÎNTREBĂRI

4.1. Generalități

- Pentru elaborarea politicilor pentru 2030, care sunt cele mai importante învățăminte obținute datorită cadrului pentru 2020 și din starea actuală a sistemului energetic al UE?

4.2. Obiective

- Care obiective specifice pentru 2030 ar fi cele mai eficace în ceea ce privește îndeplinirea obiectivelor generale ale politicii în domeniul climei și al energiei? La ce nivel ar trebui aplicate aceste obiective specifice (UE, stat membru sau sectorial) și în ce măsură ar trebui să aibă caracter obligatoriu din punct de vedere juridic?
- Au existat incoerențe în ceea ce privește obiectivele actuale, pentru 2020? Dacă da, cum ar putea fi mai bine asigurată coerența eventualelor obiective pentru 2030?
- Sunt adecvate obiectivele pentru subsectoare precum transporturile, agricultura, industria? Dacă da, care anume? De exemplu, este necesar un obiectiv privind energia din surse regenerabile utilizată în domeniul transporturilor, având în vedere obiectivele privind reducerea emisiilor de dioxid de carbon ale autoturismelor și ale vehiculelor utilitare ușoare?
- Cum pot obiectivele să reflecte mai bine viabilitatea economică și gradul variabil de maturitate al tehnologiilor în cadrul pentru 2030?
- Cum ar trebui evaluat progresul în privința altor aspecte ale politicii UE în domeniul energiei, precum securitatea energetică, aspecte care nu pot fi cuprinse în obiectivele principale?

4.3. Instrumente

- Sunt necesare schimbări în ceea ce privește alte instrumente de politică și modul în care acestea interacționează unele cu celelalte, inclusiv între nivelurile UE și național?
- Care ar fi cea mai bună modalitate de definire a măsurilor specifice la nivelul UE și la nivel național, astfel încât obiectivele în domeniul climei și al energiei să fie îndeplinite în mod optim din punctul de vedere al eficienței în raport cu costurile?
- Care ar fi cea mai bună modalitate de evitare a fragmentării pieței interne a energiei, în special în raport cu necesitatea încurajării și mobilizării investițiilor?
- Ce măsuri ar putea fi prevăzute, astfel încât economiile de energie suplimentare să fie cât se poate de eficiente din punctul de vedere al costurilor?
- Care ar fi cea mai bună modalitate de sprijinire a implementării cadrului pentru 2030 prin politici în domeniul cercetării și inovării la nivelul UE?

4.4. Competitivitate și securitatea aprovizionării

- Care dintre elementele cadrului pentru politici în domeniul climei și al energiei ar putea fi consolidate pentru o mai bună promovare a creării de locuri de muncă, a creșterii economice și a competitivității?
- Ce dovezi există în privința relocării emisiilor de dioxid de carbon în cadrul actual și cum poate fi cuantificat acest fenomen? Cum ar putea fi abordată această problemă în cadrul pentru 2030?
- Care sunt factorii specifici care determină tendințele înregistrate ale costurilor energiei și în ce măsură pot fi influențați de UE?
- Cum ar trebui să se țină cont de incertitudinea legată de eforturile și de nivelul angajamentelor pe care și le vor asuma, în cadrul negocierilor internaționale în curs, alte țări dezvoltate și alte națiuni importante din punct de vedere economic aflate în curs de dezvoltare?
- Cum poate fi sporită certitudinea în materie de reglementare pentru întreprinderi, simultan cu includerea în reglementări a unor mecanisme flexibile care să permită adaptarea la circumstanțele aflate în schimbare (de exemplu, progresul în cadrul negocierilor internaționale privind clima și schimbările de pe piețele energiei)?
- Cum poate spori Uniunea Europeană capacitatea de inovare a industriei prelucrătoare? Există un rol pentru veniturile obținute din licitarea certificatelor de emisii?
- Care ar fi cea mai bună modalitate prin care UE ar putea exploata dezvoltarea surselor de energie convenționale și neconvenționale din interiorul UE pentru a contribui la reducerea prețurilor la energie și a dependenței de importuri?
- Care ar fi cea mai bună modalitate prin care UE ar putea îmbunătăți securitatea aprovizionării cu energie în interiorul Uniunii, asigurând funcționarea deplină și eficace a pieței interne a energiei (de exemplu, prin dezvoltarea interconectărilor necesare), și în exterior, prin diversificarea rutelor de aprovizionare cu energie?

4.5. Aspecte legate de capacitate și distribuție

- Cum ar trebui noul cadru să asigure o repartizare echitabilă a eforturilor între statele membre? Ce acțiuni concrete pot fi întreprinse pentru a reflecta capacitățile diferite ale statelor membre de a pune în aplicare măsuri în domeniul climei și al energiei?
- Ce mecanisme pot fi prevăzute în scopul promovării cooperării și a unei partajări echitabile a eforturilor între statele membre, căutându-se în același timp modalitatea cea mai eficientă din punctul de vedere al costurilor de îndeplinire a unor noi obiective privind clima și energia?
- Sunt necesare noi instrumente sau mecanisme de finanțare pentru sprijinirea noului cadru pentru 2030?

5. TRANSMITEREA RĂSPUNSURILOR LA CONSULTARE

Consultarea va fi deschisă până la 2 iulie. Informații suplimentare privind modalitățile de a contribui la prezenta consultare se găsesc la adresa:

http://ec.europa.eu/energy/consultations/20130702_green_paper_2030_en.htm

ANEXĂ

Informații generale privind aspectele legate de energie și climă

1. INSTRUMENTELE LEGISLATIVE CARE VIZEAZĂ ÎNDEPLINIREA OBIECTIVELOR PRINCIPALE ALE PACHETULUI ENERGIE/CLIMĂ ȘI PRINCIPALELE POLITICI DE SPRIJINIRE A ÎNDEPLINIRII ACESTOR OBIECTIVE

- (1) Directiva 2009/28/CE privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile și de definire a obiectivului de 20 % energie din surse regenerabile per stat membru.
- (2) Directiva 2003/87/CE, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/29/CE, care a revizuit sistemul UE de comercializare a certificatelor de emisii prin stabilirea unui prag pentru emisii și prin armonizarea alocării de certificate către întreprinderi.
- (3) Decizia nr. 406/2009/CE (Decizia privind partajarea eforturilor), care definește obiective per stat membru pentru reducerile de GES în sectoare care nu sunt cuprinse în ETS.
- (4) Regulamentul (CE) nr. 443/2009 (CO₂ & autoturisme), referitor la standardele privind emisiile de CO₂ ale autoturismelor noi
- (5) Regulamentul (UE) nr. 510/2011 de stabilire a unor standarde de performanță pentru vehiculele utilitare ușoare noi, ca parte a abordării integrate a Uniunii de reducere a emisiilor de CO₂ generate de vehiculele ușoare
- (6) Directiva 2009/30/CE (Directiva privind calitatea carburanților), de reducere a emisiilor de dioxid de carbon ale carburanților pe durata ciclului de viață al acestora.
- (7) Directiva 2009/31/CE, care creează un cadru pentru a face posibilă captarea și stocarea dioxidului de carbon.
- (8) Directiva 2012/27/UE privind eficiența energetică, ce definește acțiunile necesare la nivelul statelor membre
- (9) Directiva 2010/31/UE privind performanța energetică a clădirilor
- (10) Directiva 2009/125/CE privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic, inclusiv standardele aferente
- (11) Regulamentul (CE) nr. 842/2006 privind gazele fluorurate cu efect de seră și Directiva 2006/40/CE privind emisiile de gaze fluorurate cu efect de seră ale sistemelor de climatizare mobile
- (12) Directiva 99/31/CE, de renunțare treptată la utilizarea depozitelor de deșeuri în scopul eliminării deșeurilor și de reducere a emisiilor de CH₄
- (13) Directiva 1991/676/CEE privind nitrații, care contribuie la limitarea emisiilor de N₂O
- (14) Directiva 2009/33/CE privind promovarea vehiculelor de transport rutier nepoluante și eficiente din punct de vedere energetic
- (15) Directiva 2003/96/CE a Consiliului privind restructurarea cadrului comunitar de impozitare a produselor energetice și a electricității
- (16) Regulamentul (CE) nr. 1222/2009 privind etichetarea pneurilor în ceea ce privește eficiența consumului de combustibil și alți parametri esențiali

- (17) Regulamentul (UE) nr. 228/2011 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1222/2009 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește metoda de testare a aderenței pe teren umed pentru pneurile C1
- (18) Regulamentul (UE) nr. 1235/2011 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1222/2009 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește clasificarea pneurilor în funcție de aderența pe teren umed, măsurarea rezistenței la rulare și procedura de verificare
- (19) Regulamentul (CE) nr. 714/2009 din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1228/2003
- (20) Regulamentul (CE) nr. 715/2009 din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1775/2005
- (21) Decizia privind normele de contabilizare și planurile de acțiune referitoare la emisiile și absorbțiile de gaze cu efect de seră care rezultă din activități legate de exploatarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultură.

2. PRINCIPALELE DOCUMENTE DE REFERINȚĂ

Foaie de parcurs pentru trecerea la o economie competitivă cu emisii scăzute de dioxid de carbon până în 2050

http://ec.europa.eu/clima/policies/roadmap/index_en.htm

Perspectiva energetică 2050

http://ec.europa.eu/energy/energy2020/roadmap/index_en.htm

Cartea albă: Foaie de parcurs pentru un spațiu european unic al transporturilor – Către un sistem de transport competitiv și eficient din punct de vedere al resurselor

http://ec.europa.eu/transport/themes/strategies/2011_white_paper_en.htm

Foaie de parcurs către o Europă eficientă din punct de vedere al utilizării resurselor

http://ec.europa.eu/environment/resource_efficiency/about/roadmap/index_en.htm

Reforma structurală a pieței europene a carbonului: primul raport privind situația pieței europene a carbonului în 2012

http://ec.europa.eu/clima/policies/ets/reform/index_en.htm

Eficientizarea pieței interne a energiei

http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/internal_market_en.htm

Energia din surse regenerabile: o prezență majoră pe piața energetică europeană

http://ec.europa.eu/energy/renewables/communication_2012_en.htm

Rezoluția Parlamentului European referitoare la o foaie de parcurs pentru trecerea la o economie competitivă cu emisii scăzute de carbon până în 2050

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2012-0086+0+DOC+XML+V0//RO>

Rezoluția Parlamentului European referitoare la Foaia de parcurs pentru un spațiu european unic al transporturilor

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2011-0584+0+DOC+XML+V0//RO>

Rezoluția Parlamentului European referitoare la Perspectiva energetică 2050

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P7-TA-2013-0088+0+DOC+XML+V0//RO>